

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پژوهشکده زبان‌شناسی
گروه زبان‌شناسی

پایان‌نامه کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی

تحلیل گفتمان پیکره‌یار ترانه‌های فارسی: رهیافتی انتقادی

استاد راهنما:

دکتر آتوسا رستم‌بیک تفرشی

استاد مشاور:

دکتر یحیی مدرسی

پژوهشگر:

محمد عارف امیری ابراهیم آبادی

تابستان ۱۳۹۵

تقدیر و تشکر

شکر شایان، نثار ایزد منان که توفیق را رفیق راهنما ساخت که دیگر بار، درخت علم را برگی بیفزاییم به قدر قدم هایی استوار. پایان این فصل میسر نبود مگر به لطف، کوشش و بخشش سرورانی که در رواق علم چراغ بودند.

استاد ارجمندم سرکار خانم دکتر آتوسا رستم‌بیک، که به صدق و صواب تمام، در به بار نشستن هر چه کامل‌تر این دفتر راهنمایی شایسته و بی بدیل بود.

جناب آقای دکتر یحیی مدرسی استاد گرانقدر، که بزرگواران می‌آموخت و این توشه، استواری را از دانش و خرد ایشان وام گرفته است.

سرکار خانم دکتر فاطمه راکعی، که ما را در به انجام رسانیدن این رساله خالصانه یاری می‌کنند، باشد که رای و تدبیر ایشان هادی راه نگارنده و دیگر دانش پژوهان باشد.

استاد بزرگووارم جناب آقای دکتر مصطفی عاصی، که لطف بی‌دریغ ایشان همواره امیدبخش و حامی رهروان علم و اندیشه بوده است.

و درود و سپاس نثار همه همراهانی که خاضعانه تلاش کردند با این اثر پهنای خرد را شمعی افروخته باشیم که در گوشه ای صاحبان خرد را کارگر افتد.

تقدیم به

مادر

پدر

خواهران و برادر

و

دوستانی که یاریم لرزند.

چکیده

تحلیل گفتمان انتقادی، رویکردی به تجزیه و تحلیل زبان است که بر جستار و تحلیل شیوه‌های بازنمایی ایدئولوژی و روابط پنهان قدرت در زبان متمرکز است. در پژوهش حاضر از منظری زبان‌شناختی-انتقادی به تحلیل و بررسی متن ترانه‌های فارسی موسیقی پاپ پرداخته می‌شود تا به این ترتیب از یک سو گفتمان‌های مطرح‌شده و ایدئولوژی نهان در آن‌ها مورد کنکاش قرار گیرد و از سوی دیگر کارآمد بودن روش تحلیل مبتنی بر تلفیق دو رهیافت تحلیل گفتمان انتقادی و تحلیل گفتمان پیکره‌ای را در تحلیل ترانه‌های فارسی به محک آزمایش بگذارد. متغیرهای مستقل پژوهش ژانر ترانه، جنسیت ترانه‌سرا و زمان می‌باشند. به این ترتیب، این پژوهش در پی پاسخگویی به این سؤالات است که: ۱. چه ویژگی‌های دستوری و واژگانی ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه را از هم متمایز می‌سازد؟ ۲. بازنمایی زبانی ایدئولوژی در ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه چگونه است؟ ۳. جنسیت ترانه‌سرا چه تأثیری بر ویژگی‌های زبانی و مفاهیم ایدئولوژیک مطرح در ترانه‌های عاشقانه و اجتماعی دارد؟ ۴. تعلق ترانه به دوران پیش از انقلاب و پس از انقلاب چه تأثیری بر ویژگی‌های زبانی و مفاهیم ایدئولوژیک مطرح در ترانه‌های عاشقانه و اجتماعی دارد؟ فرضیه‌های این پژوهش به این صورت بود که: ۱. عناصر دستوری متعلق به نظام گذرای و وجه از یکسو و واژه‌های پربسامد، کلیدواژه‌ها و باهم‌آیی‌ها از سوی دیگر در ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه تفاوت معناداری دارند. ۲. ایدئولوژی در قالب ویژگی‌های دستوری، انتخاب‌های واژگانی، با هم‌آیی‌های واژگانی و شیوه‌های برساخته شدن هویت در ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه مشهود است. ۳. جنسیت ترانه‌سرا بر ویژگی‌های دستوری و واژگانی و مفاهیم ایدئولوژیک موجود در ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه تأثیر معنی‌داری دارد. ۴. تعلق ترانه به دوران پیش از انقلاب و پس از انقلاب بر ویژگی‌های واژگانی و دستوری و مفاهیم ایدئولوژیک موجود در ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه تأثیر معنی‌داری دارد. به منظور پاسخگویی به سؤال‌های پژوهش، پیکره‌ای متشکل از متن ۱۰۰۰ ترانه فارسی موسیقی پاپ با استفاده از منابع چاپی و دیجیتالی تهیه شد. این پیکره کلی بر اساس متغیرهای ژانر، جنسیت و دوره زمانی به زیر پیکره‌های مختلفی قابل تفکیک است. سپس این ترانه‌ها با استفاده از نرم‌افزار تحلیل پیکره‌ای ورداسمیت و در چارچوب رهیافت تحلیل گفتمان انتقادی فرکلاف در سه سطح توصیف، تفسیر و تحلیل مورد تحلیل و بررسی قرار گرفتند. به منظور بررسی معناداری تأثیر متغیر ژانر، جنسیت و زمان بر واژه‌ها و عناصر دستوری ترانه‌ها، تحلیل آماری با استفاده از نرم‌افزار اس پی اس اس و ورداسمیت انجام شد. نتایج حاصل از این بررسی‌ها نشان می‌دهد که: ترانه‌های عاشقانه و اجتماعی به لحاظ عناصر دستوری، واژه‌های پربسامد، کلیدواژه‌ها و باهم‌آیی‌ها تفاوت معناداری با یکدیگر دارند؛ و ایدئولوژی در قالب این ویژگی‌های زبانی و شیوه‌های برساخته شدن هویت بازنمایی شده است. به این ترتیب، فرضیه‌های اول و دوم تأیید می‌شوند. همچنین با بررسی فرضیه سوم مشخص گردید که از منظر تحلیل کیفی جنسیت ترانه‌سرا بر ویژگی‌های دستوری، واژگانی و همچنین مفاهیم ایدئولوژیک موجود در ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه تأثیر دارد. از منظر کمی، جنسیت بر گزینش‌های واژگانی تأثیر معناداری دارد ولی معناداری تأثیر جنسیت بر عناصر دستوری اثبات نشد. علاوه بر این، بررسی واژگانی ترانه‌های پیش و پس از انقلاب حکایت از معناداری تأثیر متغیر زمان ترانه بر واژه‌های دو پیکره دارد. با وجود این، تأثیر این متغیر بر ویژگی‌های

دستوری اثبات نشد. همچنین، زمان ترانه بر مفاهیم ایدئولوژیک موجود در ترانه‌های اجتماعی تأثیر معناداری دارد، ولی شواهد کافی برای رد یا تأیید تفاوت‌های ایدئولوژیک در ترانه‌های عاشقانه از داده‌ها به دست نیامد. بر اساس نتایج به دست آمده از این پژوهش مشخص گردید که رویکرد تلفیقی تحلیل گفتمان انتقادی پیکره‌یار روشی کارآمد به منظور بررسی انتقادی ترانه‌های فارسی موسیقی پاپ می‌باشد و همچنین می‌تواند در پژوهش‌های دیگر نیز به عنوان روشی کارآمد به کار رود.

فهرست مطالب

چکیده	۵
فهرست جدول‌ها	س
فهرست نمودارها	ص

فصل اول: کلیات پژوهش

۱-۱- مقدمه	۲
۱-۲- ضرورت و اهمیت پژوهش	۳
۱-۳- هدف‌های پژوهش	۴
۱-۴- سؤال‌های پژوهش	۵
۱-۵- فرضیه‌های پژوهش	۵
۱-۶- روش انجام پژوهش	۶
۱-۷- فنون و ابزارهای گردآوری اطلاعات	۶
۱-۸- فنون و روش تجزیه و تحلیل اطلاعات	۷
۱-۹- سودمندی‌های پژوهش	۸
۱-۱۰- مفاهیم اصلی	۸
۱-۱۰-۱- موسیقی مردم‌پسند	۸
۱-۱۰-۲- ترانه	۱۱
۱-۱۱- سازمان‌بندی پژوهش	۱۵

فصل دوم: پیشینه پژوهش

۲-۱- مقدمه	۱۷
۲-۲- تحلیل گفتمان موسیقی و ترانه	۱۷
۲-۲-۱- پژوهش‌های ایرانی	۱۷
۲-۲-۲- پژوهش‌های غیر ایرانی	۱۹
۲-۲-۳- تحلیل ترانه بر پایه زبان‌شناسی پیکره‌ای	۲۰

۲۲ ۲-۲-۴- سایر پژوهش‌ها

۲۲ ۲-۵- جمع‌بندی

فصل سوم: چارچوب نظری

۲۴ ۳-۱- مقدمه

۲۴ ۳-۲- تحلیل گفتمان

۲۶ ۳-۳- تحلیل گفتمان انتقادی

۳۰ ۳-۴- رویکرد تحلیل گفتمان انتقادی نورمن فرکلاف

۳۱ ۳-۴-۱- مدل سه‌بعدی فرکلاف

۳۹ ۳-۴-۱-۲- تفسیر یا تحلیل کردار گفتمانی

۴۲ ۳-۴-۱-۳- تبیین یا تحلیل کردار اجتماعی

۴۲ ۳-۵- دستور نقش‌گرایی نظام‌مند هلیدی

۴۳ ۳-۵-۱- نظام وجه

۴۴ ۳-۵-۲- نظام گذرایی

۴۶ ۳-۶- جایگاه ایدئولوژی در تحلیل گفتمان

۴۸ ۳-۷- هژمونی

۴۹ ۳-۸- هویت

۵۰ ۳-۹- تحلیل پیکره‌یار

۵۳ ۳-۱۰- ورداسمیت

۵۳ ۳-۱۰-۱- بسامد و فهرست بسامدی

۵۴ ۳-۱۰-۲- کلیدواژه‌ها

۵۵ ۳-۱۰-۳- واژه‌نما

۵۶ ۳-۱۰-۴- باهم‌آیی

۵۶ ۳-۱۱- جمع‌بندی

فصل چهارم: تحلیل کمی داده‌ها

۵۸ ۴-۱- مقدمه

- ۴-۲- پیکره ترانه‌های فارسی موسیقی پاپ ۵۸
- ۴-۳- تحلیل کمی واژه‌های پر بسامد در ترانه‌های عاشقانه و اجتماعی ۵۹
- ۴-۳-۱- تحلیل کمی واژه‌های محتوایی در ترانه‌های عاشقانه و اجتماعی ۶۰
- ۴-۳-۱-۱- تحلیل کمی اسامی پر بسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه ۶۰
- ۴-۳-۱-۲- تحلیل کمی صفت‌های پر بسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه ۶۲
- ۴-۳-۱-۳- تحلیل کمی فعل‌های پر بسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه ۶۳
- ۴-۳-۲- تحلیل کمی واژه‌های نقشی در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه ۶۵
- ۴-۴- تحلیل کمی واژه‌های پر بسامد در ترانه‌های اجتماعی پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۶۷
- ۴-۴-۱- تحلیل کمی واژه‌های محتوایی در ترانه‌های اجتماعی پیش از انقلاب و پس از انقلاب ... ۶۷
- ۴-۴-۱-۱- تحلیل کمی اسامی پر بسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۶۷
- ۴-۴-۱-۲- تحلیل کمی صفت‌های پر بسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۶۹
- ۴-۴-۱-۳- تحلیل کمی فعل‌های پر بسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۷۱
- ۴-۴-۲- تحلیل کمی واژه‌های نقشی پر بسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۷۳
- ۴-۵- تحلیل کمی واژه‌های پر بسامد در ترانه‌های اجتماعی زنان و مردان ۷۵
- ۴-۵-۱- تحلیل کمی واژه‌های محتوایی در ترانه‌های اجتماعی زنان و مردان ۷۵
- ۴-۵-۱-۱- تحلیل کمی اسامی پر بسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی زنان و مردان ۷۵
- ۴-۵-۱-۲- تحلیل کمی صفت‌های پر بسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی زنان و مردان ۷۷
- ۴-۵-۱-۳- تحلیل کمی فعل‌های پر بسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی زنان و مردان ۷۸
- ۴-۵-۲- بررسی واژه‌های نقشی پر بسامد در ترانه‌های اجتماعی زنان و مردان ۸۰
- ۴-۶- تحلیل کمی واژه‌های پر بسامد در ترانه‌های عاشقانه پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۸۲
- ۴-۶-۱- تحلیل کمی واژه‌های محتوایی در ترانه‌های عاشقانه پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۸۲
- ۴-۶-۱-۱- تحلیل کمی اسامی پر بسامد در دو پیکره ترانه‌های عاشقانه پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۸۲
- ۴-۶-۱-۲- تحلیل کمی صفت‌های پر بسامد در دو پیکره ترانه‌های عاشقانه پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۸۴

- ۳-۱-۴- تحلیل کمی فعل‌های پربسامد در دو پیکره ترانه‌های عاشقانه پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۸۵
- ۲-۶-۴- تحلیل کمی واژه‌های نقشی پربسامد در ترانه‌های عاشقانه پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۸۷
- ۷-۴- تحلیل کمی واژه‌های پربسامد در ترانه‌های عاشقانه زنان و مردان ۸۹
- ۱-۷-۴- تحلیل کمی واژه‌های محتوایی در ترانه‌های عاشقانه زنان و مردان ۸۹
- ۱-۱-۷-۴- تحلیل کمی اسامی پربسامد در دو پیکره ترانه‌های عاشقانه زنان و مردان ۸۹
- ۲-۱-۷-۴- تحلیل کمی صفت‌های پربسامد در دو پیکره ترانه‌های عاشقانه زنان و مردان ۹۱
- ۳-۱-۷-۴- تحلیل کمی فعل‌های پربسامد در دو پیکره ترانه‌های عاشقانه زنان و مردان ۹۲
- ۲-۷-۴- بررسی واژه‌های نقشی پربسامد در ترانه‌های عاشقانه زنان و مردان ۹۴
- ۸-۴- تحلیل کمی واژه‌های پربسامد در ترانه‌های پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۹۵
- ۱-۸-۴- تحلیل کمی واژه‌های محتوایی در ترانه‌های پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۹۵
- ۱-۱-۸-۴- تحلیل کمی اسامی پربسامد در دو پیکره ترانه‌های پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۹۶
- ۲-۱-۸-۴- تحلیل کمی صفت‌های پربسامد در دو پیکره ترانه‌های پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۹۷
- ۳-۱-۸-۴- تحلیل کمی فعل‌های پربسامد در دو پیکره ترانه‌های پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۹۹
- ۲-۸-۴- تحلیل کمی واژه‌های نقشی پربسامد در دو پیکره ترانه‌های پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۱۰۱
- ۹-۴- تحلیل کمی واژه‌های پربسامد در ترانه‌های زنان و مردان ۹۷
- ۱-۹-۴- تحلیل کمی واژه‌های محتوایی در ترانه‌های زنان و مردان ۱۰۲
- ۱-۱-۹-۴- تحلیل کمی اسامی پربسامد در دو پیکره ترانه‌های زنان و مردان ۱۰۳
- ۲-۱-۹-۴- تحلیل کمی صفت‌های پربسامد در دو پیکره ترانه‌های زنان و مردان ۱۰۴
- ۳-۱-۹-۴- تحلیل کمی فعل‌های پربسامد در دو پیکره ترانه‌های زنان و مردان ۱۰۶
- ۲-۹-۴- بررسی واژه‌های نقشی پربسامد در ترانه‌های عاشقانه زنان و مردان ۱۰۷
- ۱۰-۴- تحلیل کلیدواژه‌ها، خوشه‌های واژگانی و باهم‌آیی‌های دو پیکره ترانه‌های عاشقانه و اجتماعی ۱۰۹
- ۱۱-۴- جمع‌بندی ۱۱۳

فصل پنجم: تحلیل کیفی داده‌ها

- ۱-۵- مقدمه ۱۱۵
- ۲-۵- تحلیل گفتمان ترانه‌های فارسی موسیقی پاپ در سطح توصیف ۱۱۵
- ۱-۲-۵- تحلیل گفتمان ترانه‌های اجتماعی در سطح توصیف ۱۱۵
- ۱-۱-۲-۵- ترانه شب زده (اج. ۱/ز.ق.) در سطح توصیف ۱۱۵

- ۱۱۷-۲-۱-۲-۵- ترانه دوباره می‌سازمت وطن (اج.ز./۲.اب.) در سطح توصیف.....
- ۱۱۷-۲-۱-۳-۵- ترانه من اگه خدا بودم (اج.ز./۳.اب.) در سطح توصیف.....
- ۱۱۸-۲-۱-۴-۵- ترانه هلا (اج.ز./۴.اب.) در سطح توصیف.....
- ۱۱۹-۲-۱-۵-۵- ترانه بیست و هشت سالگی (اج.ز./۵.اب.) در سطح توصیف.....
- ۱۲۱-۲-۱-۶-۵- ترانه تهران (اج.ز./۶.اب.) در سطح توصیف.....
- ۱۲۲-۲-۱-۷-۵- ترانه سرزمینم (اج.ز./۷.اب.) در سطح توصیف.....
- ۱۲۳-۲-۱-۸-۵- ترانه مسافر (اج.ز./۸.اب.) در سطح توصیف.....
- ۱۲۳-۲-۱-۹-۵- ترانه کوچه(شبانه) (اج.م./۹.ق.) در سطح توصیف.....
- ۱۲۴-۲-۱-۱۰-۵- ترانه جمعه (اج.م./۱۰.ق.) در سطح توصیف.....
- ۱۲۵-۲-۱-۱۱-۵- ترانه رسول رستاخیز(اج.م./۱۱.ق.) در سطح توصیف.....
- ۱۲۶-۲-۱-۱۲-۵- ترانه بن بست (اج.م./۱۲.ق.) در سطح توصیف.....
- ۱۲۸-۲-۱-۱۳-۵- ترانه گل پونه (اج.م./۱۳.اب.) در سطح توصیف.....
- ۱۲۹-۲-۱-۱۴-۵- ترانه ارغوان (اج.م./۱۴.اب.) در سطح توصیف.....
- ۱۳۰-۲-۱-۱۵-۵- ترانه بوی شرجی (اج.م./۱۵.اب.) در سطح توصیف.....
- ۱۳۰-۲-۱-۱۶-۵- ترانه درد شخصی (اج.م./۱۶.اب.) در سطح توصیف.....
- ۱۳۲-۲-۵-۵- تحلیل گفتمان ترانه‌های عاشقانه در سطح توصیف.....
- ۱۳۲-۲-۲-۱-۵- ترانه خالی (عاش.ز./۱.ق.) در سطح توصیف.....
- ۱۳۲-۲-۱-۲-۵- ترانه حریر (عاش.ز./۲.ق.) در سطح توصیف.....
- ۱۳۳-۲-۱-۳-۵- ترانه شب مرد تنها (عاش.ز./۳.ق.) در سطح توصیف.....
- ۱۳۴-۲-۱-۴-۵- ترانه اسیر (عاش.ز./۴.ق.) در سطح توصیف.....
- ۱۳۶-۲-۱-۵-۵- ترانه شاهزاده (عاش.ز./۵.اب.) در سطح توصیف.....
- ۱۳۶-۲-۱-۶-۵- ترانه آینه (عاش.ز./۶.اب.) در سطح توصیف.....
- ۱۳۷-۲-۱-۷-۵- ترانه نفرین (عاش.ز./۷.اب.) در سطح توصیف.....
- ۱۳۹-۲-۱-۸-۵- ترانه شام مهتاب (عاش.ز./۸.اب.) در سطح توصیف.....
- ۱۴۰-۲-۱-۹-۵- ترانه عشق بی‌حاصل (عاش.م./۹.ق.) در سطح توصیف.....
- ۱۴۰-۲-۲-۱۰-۵- ترانه مرا دریاب (عاش.م./۱۰.ق.) در سطح توصیف.....
- ۱۴۱-۲-۲-۱۱-۵- ترانه نیاز (عاش.م./۱۱.ق.) در سطح توصیف.....

- ۱۴۲ ۵-۲-۲-۱۲- ترانه سادگی مرا ببخش (عاش. ۱۲/م.ا.ق.) در سطح توصیف
- ۱۴۳ ۵-۲-۲-۱۳- ترانه سازش (عاش. ۱۳/م.ا.ب.) در سطح توصیف
- ۱۴۴ ۵-۲-۲-۱۴- ترانه بغض (عاش. ۱۴/م.ا.ب.) در سطح توصیف
- ۱۴۵ ۵-۲-۲-۱۵- ترانه شب بارونی (عاش. ۱۵/م.ا.ب.) در سطح توصیف
- ۱۴۷ ۵-۲-۲-۱۶- ترانه چکاوک (عاش. ۱۶/م.ا.ب.) در سطح توصیف
- ۱۴۸ ۵-۲-۳- تحلیل و مقایسه کمی ترانه‌های فارسی موسیقی پاپ در سطح توصیف
- ۱۴۸ ۵-۲-۳-۱- تحلیل و مقایسه ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه در سطح توصیف
- ۱۵۱ ۵-۲-۳-۲- مقایسه و تحلیل ترانه‌های پیش از انقلاب و پس از انقلاب در سطح توصیف
- ۱۵۵ ۵-۲-۳-۳- مقایسه و تحلیل ترانه‌های ترانه‌سرایان زن و مرد در سطح توصیف
- ۱۵۸ ۵-۳- تحلیل گفتمان ترانه‌های فارسی موسیقی پاپ در سطح تفسیر
- ۱۵۸ ۵-۳-۱- تحلیل گفتمان ترانه‌های اجتماعی در سطح تفسیر
- ۱۵۸ ۵-۳-۱-۱- ترانه شب زده در سطح تفسیر
- ۱۵۹ ۵-۳-۱-۲- ترانه دوباره می‌سازمت وطن در سطح تفسیر
- ۱۶۰ ۵-۳-۱-۳- ترانه من اگه خدا بودم در سطح تفسیر
- ۱۶۲ ۵-۳-۱-۴- ترانه هلا در سطح تفسیر
- ۱۶۴ ۵-۳-۱-۵- ترانه بیست و هشت سالگی در سطح تفسیر
- ۱۶۵ ۵-۳-۱-۶- ترانه تهران در سطح تفسیر
- ۱۶۷ ۵-۳-۱-۷- ترانه سرزمینم در سطح تفسیر
- ۱۶۸ ۵-۳-۱-۸- ترانه مسافر در سطح تفسیر
- ۱۶۹ ۵-۳-۱-۹- ترانه کوچه (شبانه) در سطح تفسیر
- ۱۷۱ ۵-۳-۱-۱۰- ترانه جمعه در سطح تفسیر
- ۱۷۲ ۵-۳-۱-۱۱- ترانه رسول رستاخیز در سطح تفسیر
- ۱۷۴ ۵-۳-۱-۱۲- ترانه بن‌بست در سطح تفسیر
- ۱۷۵ ۵-۳-۱-۱۳- ترانه گل پونه در سطح تفسیر
- ۱۷۷ ۵-۳-۱-۱۴- ترانه ارغوان در سطح تفسیر
- ۱۸۰ ۵-۳-۱-۱۵- ترانه بوی شرجی در سطح تفسیر
- ۱۸۱ ۵-۳-۱-۱۶- ترانه درد شخصی در سطح تفسیر

۱۸۳ تحلیل گفتمان ترانه‌های عاشقانه در سطح تفسیر	۵-۳-۲
۱۸۳ ترانه خالی در سطح تفسیر	۵-۳-۲-۱
۱۸۴ ترانه حریر در سطح تفسیر	۵-۳-۲-۲
۱۸۵ تحلیل ترانه شب مرد تنها در سطح تفسیر	۵-۲-۲-۳
۱۸۶ ترانه اسیر در سطح تفسیر	۵-۲-۲-۴
۱۸۸ ترانه شاهزاده در سطح تفسیر	۵-۲-۲-۵
۱۸۹ ترانه آینه در سطح تفسیر	۵-۲-۲-۶
۱۹۰ ترانه نفرین در سطح تفسیر	۵-۲-۲-۷
۱۹۱ ترانه شام مهتاب در سطح تفسیر	۵-۲-۲-۸
۱۹۳ ترانه عشق بی حاصل در سطح تفسیر	۵-۲-۲-۹
۱۹۴ ترانه مرا دریاب در سطح تفسیر	۵-۲-۲-۱۰
۱۹۵ ترانه نیاز در سطح تفسیر	۵-۲-۲-۱۱
۱۹۶ ترانه سادگی مرا ببخش در سطح تفسیر	۵-۲-۲-۱۲
۱۹۸ ترانه سازش در سطح تفسیر	۵-۲-۲-۱۳
۱۹۹ ترانه بغض در سطح تفسیر	۵-۲-۲-۱۴
۲۰۰ ترانه شب بارونی در سطح تفسیر	۵-۲-۲-۱۵
۲۰۱ ترانه چکاوک در سطح تفسیر	۵-۲-۲-۱۶
۲۰۳ تحلیل گفتمان ترانه‌های فارسی موسیقی پاپ در سطح تبیین	۵-۴
۲۰۳ تحلیل گفتمان ترانه‌های اجتماعی در سطح تبیین	۵-۴-۱
۲۰۸ تحلیل گفتمان ترانه‌های عاشقانه در سطح تبیین	۵-۴-۲
۲۱۲ جمع‌بندی	۵-۴

فصل ششم: نتیجه گیری

۲۱۵ مقدمه	۶-۱
۲۱۵ بررسی پرسش‌ها و فرضیه‌های پژوهش	۶-۲
۲۲۱ سایر دستاوردها	۶-۳
۲۲۲ پیشنهادهایی برای پژوهش‌های آینده	۶-۴

۲۲۲ ۴-۶- جمع بندی
۲۲۴ منابع
۲۳۴ پیوست‌ها
۲۴۰ واژه‌نامه فارسی به انگلیسی
۲۴۳ واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۲۴۴ چکیده انگلیسی

فهرست جدول‌ها

- جدول ۱-۱- حجم پیکره‌های فرعی..... ۷
- جدول ۱-۳- ویژگی‌های صوری: ارزش‌های تجربی، رابطه‌ای و بیانی (فرکلاف، ۱۹۸۹: ۱۱۲)..... ۳۶
- جدول ۱-۴- پیکره ترانه‌های فارسی موسیقی پاپ..... ۵۹
- جدول ۲-۴- اسم‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه..... ۶۰
- جدول ۳-۴- صفت‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه..... ۶۲
- جدول ۴-۴- فعل‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه..... ۶۴
- جدول ۵-۴- واژه‌های نقشی پرسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه..... ۶۶
- جدول ۶-۴- اسم‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۶۸
- جدول ۷-۴- صفت‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۷۰
- جدول ۸-۴- فعل‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۷۲
- جدول ۹-۴- واژه‌های نقشی پرسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۷۴
- جدول ۱۰-۴- اسم‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی زنان و مردان..... ۷۵
- جدول ۱۱-۴- صفت‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی زنان و مردان..... ۷۷
- جدول ۱۲-۴- فعل‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی زنان و مردان..... ۷۹
- جدول ۱۳-۴- واژه‌های نقشی پرسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی زنان و مردان..... ۸۱
- جدول ۱۴-۴- اسم‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های عاشقانه پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۸۲
- جدول ۱۵-۴- صفت‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های عاشقانه پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۸۴
- جدول ۱۶-۴- فعل‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های عاشقانه پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۸۶
- جدول ۱۷-۴- واژه‌های نقشی پرسامد در دو پیکره ترانه‌های عاشقانه پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۸۸
- جدول ۱۸-۴- اسم‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های عاشقانه زنان و مردان..... ۸۹
- جدول ۱۹-۴- صفت‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های عاشقانه زنان و مردان..... ۹۱
- جدول ۲۰-۴- فعل‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های عاشقانه زنان و مردان..... ۹۲
- جدول ۲۱-۴- واژه‌های نقشی پرسامد در دو پیکره ترانه‌های عاشقانه زنان و مردان..... ۹۴
- جدول ۲۲-۴- اسم‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۹۶
- جدول ۲۳-۴- صفت‌های پرسامد در دو پیکره ترانه‌های پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۹۷

- جدول ۴-۲۴- فعل‌های پربسامد در دو پیکره ترانه‌های اجتماعی پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۹۹
- جدول ۴-۲۵- واژه‌های نقشی پربسامد در دو پیکره ترانه‌های پیش از انقلاب و پس از انقلاب ۱۰۱
- جدول ۴-۲۶- اسم‌های پربسامد در دو پیکره ترانه‌های عاشقانه زنان و مردان ۱۰۳
- جدول ۴-۲۷- صفت‌های پربسامد در دو پیکره ترانه‌های زنان و مردان ۱۰۴
- جدول ۴-۲۸- فعل‌های پربسامد در دو پیکره ترانه‌های زنان و مردان ۱۰۶
- جدول ۴-۲۹- واژه‌های نقشی پربسامد در دو پیکره ترانه‌های زنان و مردان ۱۰۸
- جدول ۴-۳۰- فهرست ۱۵ کلیدواژه نخست ترانه‌های عاشقانه و اجتماعی ۱۰۹
- جدول ۴-۳۱- خوشه‌های واژگانی ترانه‌های عاشقانه و اجتماعی ۱۱۰
- جدول ۴-۳۲- کلمه‌های همایند اسم‌های مشترک در دو پیکره ترانه‌های عاشقانه و اجتماعی ۱۱۱
- جدول ۴-۳۳- فهرست واژه‌نمای اسم‌های پربسامد ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه به‌همراه باهم‌آیی آن‌ها ۱۱۲
- جدول ۵-۱- توصیف ترانه شب زده ۱۱۶
- جدول ۵-۲- توصیف ترانه دوباره می‌سازمت وطن ۱۱۷
- جدول ۵-۳- توصیف ترانه من اگه خدا بودم ۱۱۸
- جدول ۵-۴- توصیف ترانه هلا ۱۱۹
- جدول ۵-۵- توصیف ترانه بیست و هشت سالگی ۱۲۰
- جدول ۵-۶- توصیف ترانه تهران ۱۲۱
- جدول ۵-۷- توصیف ترانه سرزمینم ۱۲۲
- جدول ۵-۸- توصیف ترانه مسافر ۱۲۳
- جدول ۵-۹- توصیف ترانه کوچه ۱۲۴
- جدول ۵-۱۰- توصیف ترانه جمعه ۱۲۵
- جدول ۵-۱۱- توصیف ترانه رسول رستاخیز ۱۲۶
- جدول ۵-۱۲- توصیف ترانه بن‌بست ۱۲۷
- جدول ۵-۱۳- توصیف ترانه گل پونه ۱۲۸
- جدول ۵-۱۴- توصیف ترانه ارغوان ۱۲۹
- جدول ۵-۱۵- توصیف ترانه بوی شرجی ۱۳۰
- جدول ۵-۱۶- توصیف ترانه درد شخصی ۱۳۱
- جدول ۵-۱۷- توصیف ترانه خالی ۱۳۲

- جدول ۵-۱۸- توصیف ترانه حریر ۱۳۳
- جدول ۵-۱۹- توصیف ترانه شب مرد تنها ۱۳۴
- جدول ۵-۲۰- توصیف ترانه اسیر ۱۳۵
- جدول ۵-۲۱- توصیف ترانه شاهزاده ۱۳۶
- جدول ۵-۲۲- توصیف ترانه آینه ۱۳۷
- جدول ۵-۲۳- توصیف ترانه نفرین ۱۳۸
- جدول ۵-۲۴- توصیف ترانه شام مهتاب ۱۳۹
- جدول ۵-۲۵- توصیف ترانه عشق بی حاصل ۱۴۰
- جدول ۵-۲۶- توصیف ترانه مرا دریاب ۱۴۱
- جدول ۵-۲۷- توصیف ترانه نیاز ۱۴۲
- جدول ۵-۲۸- توصیف ترانه سادگی مرا ببخش ۱۴۳
- جدول ۵-۲۹- توصیف ترانه سازش ۱۴۴
- جدول ۵-۳۰- توصیف ترانه بغض ۱۴۵
- جدول ۵-۳۱- توصیف ترانه شب بارونی ۱۴۶
- جدول ۵-۳۲- توصیف ترانه چکاوک ۱۴۷
- جدول ۵-۳۳- توصیف ترانه‌های اجتماعی ۱۴۸
- جدول ۵-۳۴- توصیف ترانه‌های عاشقانه ۱۴۹
- جدول ۵-۳۵- توصیف ترانه‌های پیش از انقلاب ۱۵۲
- جدول ۵-۳۶- توصیف ترانه‌های پس از انقلاب ۱۵۳
- جدول ۵-۳۷- توصیف ترانه‌های ترانه‌سرایان زن ۱۵۵
- جدول ۵-۳۸- توصیف ترانه‌های ترانه‌سرایان مرد ۱۵۶

فهرست نمودارها

- نمودار ۳-۱- انگاره مفهومی گفتمان از دید فرکلاف (۱۹۹۵ الف)..... ۳۳
- نمودار ۳-۲- فرایند تفسیر در رهیافت فرکلاف (۱۹۸۹)..... ۴۰
- نمودار ۴-۱- درصد رخداد اسم‌های پربسامد در ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه..... ۶۱
- نمودار ۴-۲- درصد رخداد صفت‌های پربسامد در ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه..... ۶۳
- نمودار ۴-۳- درصد رخداد فعل‌های پربسامد در ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه..... ۶۵
- نمودار ۴-۴- درصد رخداد واژه‌های نقشی پربسامد در ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه..... ۶۶
- نمودار ۴-۵- درصد رخداد اسم‌های پربسامد در ترانه‌های اجتماعی پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۶۸
- نمودار ۴-۶- درصد رخداد صفت‌های پربسامد در ترانه‌های اجتماعی پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۷۰
- نمودار ۴-۷- درصد رخداد فعل‌های پربسامد در ترانه‌های اجتماعی پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۷۳
- نمودار ۴-۸- درصد رخداد واژه‌های نقشی پربسامد در ترانه‌های اجتماعی پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۷۴
- نمودار ۴-۹- درصد رخداد اسم‌های پربسامد در ترانه‌های اجتماعی زنان و مردان..... ۷۶
- نمودار ۴-۱۰- درصد رخداد صفت‌های پربسامد در ترانه‌های اجتماعی زنان و مردان..... ۷۸
- نمودار ۴-۱۱- درصد رخداد فعل‌های پربسامد در ترانه‌های اجتماعی زنان و مردان..... ۸۰
- نمودار ۴-۱۲- درصد رخداد واژه‌های نقشی پربسامد در ترانه‌های اجتماعی زنان و مردان..... ۸۱
- نمودار ۴-۱۳- درصد رخداد اسم‌های پربسامد در ترانه‌های عاشقانه پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۸۳
- نمودار ۴-۱۴- درصد رخداد صفت‌های پربسامد در ترانه‌های عاشقانه پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۸۵
- نمودار ۴-۱۵- درصد رخداد فعل‌های پربسامد در ترانه‌های عاشقانه پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۸۷
- نمودار ۴-۱۶- درصد رخداد واژه‌های نقشی پربسامد در ترانه‌های عاشقانه پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۸۸
- نمودار ۴-۱۷- درصد رخداد اسم‌های پربسامد در ترانه‌های عاشقانه زنان و مردان..... ۹۰
- نمودار ۴-۱۸- درصد رخداد صفت‌های پربسامد در ترانه‌های عاشقانه زنان و مردان..... ۹۲
- نمودار ۴-۱۹- درصد رخداد فعل‌های پربسامد در ترانه‌های عاشقانه زنان و مردان..... ۹۳
- نمودار ۴-۲۰- درصد رخداد واژه‌های نقشی پربسامد در ترانه‌های عاشقانه زنان و مردان..... ۹۵
- نمودار ۴-۲۱- درصد رخداد اسم‌های پربسامد در ترانه‌های پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۹۷
- نمودار ۴-۲۲- درصد رخداد صفت‌های پربسامد در ترانه‌های پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۹۸
- نمودار ۴-۲۳- درصد رخداد فعل‌های پربسامد در ترانه‌های پیش از انقلاب و پس از انقلاب..... ۱۰۰

- نمودار ۴-۲۴- درصد رخداد واژه‌های نقشی پربسامد در ترانه‌های پیش از انقلاب و پس از انقلاب.....۱۰۲
- نمودار ۴-۲۵- درصد رخداد اسم‌های پربسامد در ترانه‌های زنان و مردان.....۱۰۴
- نمودار ۴-۲۶- درصد رخداد صفت‌های پربسامد در ترانه‌های زنان و مردان.....۱۰۵
- نمودار ۴-۲۷- درصد رخداد فعل‌های پربسامد در ترانه‌های زنان و مردان.....۱۰۷
- نمودار ۴-۲۸- درصد رخداد واژه‌های نقشی پربسامد در ترانه‌های زنان و مردان.....۱۰۹
- نمودار ۵-۱- درصد رخداد فرایندها در ترانه‌های اجتماعی و عاشقانه.....۱۵۰
- نمودار ۵-۲- درصد رخداد مقوله‌های قطبیت، جهت و وجه در ترانه‌های عاشقانه و اجتماعی.....۱۵۱
- نمودار ۵-۴- مقایسه درصدی مقوله‌های قطبیت، جهت و وجه در ترانه‌های پیش و پس از انقلاب.....۱۵۴
- نمودار ۵-۵- مقایسه درصدی فرایندها در ترانه‌های ترانه‌سرایان زن و مرد.....۱۵۷
- نمودار ۵-۸- مقایسه درصدی مقوله‌های قطبیت، جهت، وجه ترانه‌های ترانه‌سرایان زن و مرد.....۱۵۷

فصل اول: کلیات پژوهش

زبان‌شناسی امروز نیز مانند بسیاری از دیگر شاخه‌های علوم انسانی به سوی کاربردی شدن و میان‌رشته‌ای شدن گام برداشته است. یکی از شاخه‌های میان‌رشته‌ای زبان‌شناسی که به ویژه در سال‌های اخیر مورد توجه بسیاری از پژوهشگران ایرانی بوده است، تحلیل گفتمان انتقادی است که رویکردی نو از تحلیل گفتمان است و امروزه شاخه مهم آن به شمار می‌رود. به این ترتیب، تحلیل گفتمان انتقادی رهیافتی به تحلیل زبان‌شناختی متن است که به گفته یارمحمدی (۱۳۸۳: ۴) به این موضوع می‌پردازد که «چگونه روابط اجتماعی، هویت، دانش و قدرت از طریق متون نوشتاری و گفتاری ایجاد می‌شوند...». از جمله رویکردهایی که تاکنون برای تحلیل گفتمان انتقادی مورد توجه به ویژه زبان‌شناسان قرار گرفته است، رویکرد تحلیل گفتمان انتقادی فرکلاف است. او تحلیل گفتمان انتقادی را تلفیقی از الف. تحلیل متن ب. تحلیل فرایندهای تولید، مصرف و توزیع متن و پ. تحلیل اجتماعی- فرهنگی رخداد گفتمانی به‌عنوان یک کل می‌داند در نتیجه متون را در سه سطح توصیف، تفسیر و تبیین بررسی می‌کند. در پژوهش حاضر متن ترانه‌های موسیقی پاپ فارسی در چارچوب تحلیل گفتمان انتقادی فرکلاف (۱۹۸۹) مورد تحلیل و بررسی قرار می‌گیرد. در پژوهش حاضر سعی شده است تا با استفاده از امکانات زبان‌شناسی پیکره‌ای علاوه بر عینیت‌بخشی هرچه بیشتر به تحلیل گفتمان، حجم بالایی از ترانه‌های فارسی مورد تحلیل قرار گیرند تا نتایج به دست آمده تصویری از گفتمان‌های رایج در ترانه‌های پاپ ایرانی ارائه دهد و قابل تعمیم باشد. به این ترتیب معنای پنهان موجود در متن ترانه‌های فارسی واکاویده می‌شود تا چگونگی بازنمایی هویت و ایدئولوژی در عناصر زبانی این ژانر غنایی پر مخاطب تحلیل شود و نتایج حاصله شناخت دقیق‌تری از گفتمان‌های طبیعی شده و معنای پنهان موجود در متن ترانه‌های فارسی به دست دهند.

در فصل پیش رو، پس از بیان مسئله به مواردی نظیر ضرورت و اهمیت پژوهش، اهداف پژوهش، سوال‌ها و فرضیه‌های پژوهش، روش انجام پژوهش، فنون و ابزارهای گردآوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات، استفاده‌کنندگان از نتیجه پژوهش حاضر و نحوه سازمان‌بندی مطالب اشاره شده است و در انتهای این فصل مفاهیم اصلی این پژوهش شرح داده شده‌اند.

موسیقی ابزار یا منبعی است که مردم برای سامان دادن به خویشتن، در مقام عاملان برخوردار از ذوق و قریحه و در مقام موجوداتی که قادر به احساس، تفکر و عمل در زندگی خود هستند، به آن روی می‌آورند (بنت، ۱۳۸۵ به نقل از حمیدی ساوجی ۱۳۹۲). بسیاری بر این باورند که موسیقی به واقع می‌تواند رساننده معنا و یا پیامی باشد. شماری از سرشناس‌ترین پژوهندگان موسیقی در اظهار این قول تردیدی به خود راه نداده‌اند که موسیقی نوع خاصی از زبان است، زبانی که تولیدکنندگان با آن می‌توانند به ما چیزهایی بگویند و از طریق آن احکام یا جملاتی بسازند (گراهام، ۱۳۸۳: ۱۴۳). موسیقی به‌عنوان امری اجتماعی، در همه‌جا شنیده می‌شود و در همه ابعاد زندگی ما رسوخ کرده است. این پدیده فرهنگی

با توسعه‌ی روزافزون کاربری وسایل دیجیتال هرچه بیشتر و هرچه متنوع‌تر به مصرف می‌رسد. به این ترتیب شناخت بهتر آن، مانند سایر پدیده‌های فرهنگ توده‌ای (ورزش، کالاهای مصرفی و ...) می‌تواند ضمن برقراری ارتباط هرچه عمیق‌تر ما با زندگی روزمره، در فهم جامعه معاصر نیز یاری‌مان کند (ریچاردز، ۱۳۸۸: ۲۶).

به اعتقاد شفیع کدکنی (۱۳۷۷: ۱۳) شعر حادثه‌ای است که در زبان روی می‌دهد و در حقیقت گوینده شعر با شعر خود، عملی در زبان انجام می‌دهد که خواننده میان زبان شعری و زبان روزمره و عادی تمایز احساس می‌کند. ژانر غنائی (ترنمی) به همراه ژانر حماسی، نمایشی و تعلیمی به عنوان یکی از چهار ژانر عمده ادبی شناخته می‌شود. این ژانر بر پایه بیان وجهی به شیوه اول شخص مشخص می‌گردد و به دلیل نقش احساسی و پیام‌رسانی که به عهده دارد بیان‌کننده اندیشه و احساسات شاعر است (ریه‌رولا، ۲۰۰۱: ۲۹). اشعار غنائی با موسیقی همراه بوده‌اند و از این رو شعر محض محسوب نمی‌شوند. ترانه به عنوان بخشی از ادبیات غنائی کلامی است آهنگین و مخیل با درون‌مایه‌ای عاطفی که به زبان ساده و عمومی سروده می‌شود و گاه با مضامین اجتماعی و سیاسی در هم می‌آمیزد و قابلیت زیادی برای همراهی با موسیقی دارد (رضی و عبدالهیان، ۱۳۹۲).

به این ترتیب، موسیقی و اشعار غنائی نیز ابزاری کارآمد برای بیان عقاید، شرح وضعیت اجتماعی، بیان اعتراض و عواطف هستند که معمولاً مخاطب عام دارد و همین امر موجب می‌شود که بررسی محتوایی این ژانر از اهمیت بسیاری برخوردار باشد. مسئله‌ای که باید مورد توجه قرار گیرد این است که چه افکار، عقاید و ارزش‌هایی در قالب ترانه و موسیقی فارسی به مخاطب منتقل می‌شود.

۱-۲- ضرورت و اهمیت پژوهش

امروزه تحلیل ترانه در جوامع مختلف به علت پیوند آن با ادبیات عامه و کارکرد آن به مثابه بستری برای طرح مسائل گوناگون اجتماعی-فرهنگی اهمیت بالایی پیدا کرده است. به همین سبب در پژوهش‌های خارجی بسیاری نظیر گرین^۱ (۱۹۹۲)، ریه‌رولا^۲ (۲۰۰۱)، هارجو^۳ (۲۰۰۱)، کرکمو^۴ (۲۰۰۷)، رشید^۵ (۲۰۱۰)، بیورک^۶ (۲۰۱۱)، کو^۷ (۲۰۱۱)، ریچاردز (۲۰۱۲)، لاتگدن (۲۰۱۲)، رضانی^۷ (۲۰۱۲)، کانانویچ^۸ (۲۰۱۴) از جنبه‌های متعددی نظیر تبعیض نژادی، سلطه جنسیتی و سیاسی، هویت اجتماعی

^۱ - K. Green

^۲ - A. Rierola Puigderajols

^۳ - T. Harju

^۴ - Kirkemo

^۵ - H. Rashid

^۶ - C. Björck

^۷ - I. Ramdhani

^۸ - V. Kananovich